

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU DAVOR ŠKRLEC

Zeleni LIST

BROJ 15 / OŽUJAK 2016.

Sedam razloga zašto zabraniti glifosat - vrijeme je da se suprotstavimo!

**Država ugradnjom razdjelnika kažnjava i
osiromašuje građane pod krinkom EU-a**

U ovom broju:

**Bolji uvjeti osoba s invaliditetom i veća
pristupačnost prilike su za razvoj
hrvatskog turizma**

**Razvoj i modernizacija željezničkog
prijevoza važni za gospodarstvo i
očuvanje okoliša**

Izbjeglička kriza u Europi

Europska središnja banka (ESB)

Aktivnosti u Europskom parlamentu

Riječ zastupnika

Drage čitateljice i čitatelji,

u novom broju Zelenog lista donosimo, među ostalim, detalje poduzetih aktivnosti u vezi sve većeg nezadovoljstva građana i lošeg iskustva obvezom ugradnje razdjelnika. Nepravilna primjena Direktive stvorila je kod većine građana veće iznose računa za isporučenu toplinsku energiju što je dokaz kako ugradnja u pojedinim slučajevima nije bila tehnički i ekonomski opravdana. Ovakvim se odlukama nepravedno ugrožava socijalni status građana i suprotno je doprinosu borbi protiv energetske siromaštva kao jednom od ciljeva primjene energetske učinkovitosti. Za nastali problem sam stoga pismeno obavijestio povjerenicu za unutarnje tržište Bienkowsku i povjerenicu za zaštitu prava potrošača Jourovu od kojih uskoro očekujem očitovanje.

Na primjeru Danske, Irske i Velike Britanije jasno je vidljivo kako ne postoji obveza ugradnje uređaja za individualno

mjerenje, štoviše, građane se ne kažnjava novčano, već se ostavlja mogućnost alternativne metode raspodjele troškova po potrošačima u višestambenim zgradama. Građanima je u Hrvatskoj uskraćena tehnička i troškovna analiza, a zakonom su prisiljeni na ugradnju uređaja bez alternativne troškovno učinkovite metode čime se uzrokuje netransparentno obavješćavanje građana o ostvarenoj potrošnji i naplati pa vjerujem kako će i Vlada u što je mogućem kraćem roku ispraviti nastalu situaciju.

Svakako ćemo i dalje obavješćavati javnost o poduzetim koracima, a do idućeg broja Zelenog lista, želim vam svima sretan i blagoslovljen Uskrs.

S poštovanjem,

Davor Škrlec,

zastupnik u Europskom parlamentu

Klub zastupnika Zelenih/Europskog slobodnog saveza u Europskom parlamentu

Član

ENVI Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

D-CA Izaslanstvo za odnose s Kanadom

Zamjenik

TRAN Odbor za promet i turizam

REGI Odbor za regionalni razvoj

D-TR Izaslanstvo u Zajedničkom parlamentarnom odboru EU-a i Turske

Impressum

Glavni urednik: Davor Škrlec

Uredništvo: Alan Kečkeš, Tanja Poša, Uroš Valentino Saraja, Nataša Vistrička

Suradnica u ovom broju: Antonela Miličić

Izdavač: Ured zastupnika u Europskom parlamentu Davora Škrleca

Ulica Klementa Crnčića 18, 10 000 Zagreb

tel.: +385 1 233 85 67

ISSN 1849-6059

KONTAKTIRAJTE NAS! www.davor-skrlec.eu

Ured u Bruxellesu:

Parlement européen
Bât. Altiero Spinelli
04E258
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel
Tel.: +32(0)2 28 45828
Fax.: +32(0)2 28 49828
e-mail: davor.skrlec@europarl.europa.eu

Ured u Strasbourgu:

Parlement européen
Bât. Louise Weiss
T05115
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 91024
F-67070 Strasbourg Cedex
Tel.: +33(0)3 88 1 75828
Fax.: +33(0)3 88 1 79828

Aktivnosti u Europskom parlamentu

NOVA STRATEGIJA ZA JEDNAKOST SPOLOVA I PRAVA ŽENA NAKON 2015.

Uvriježeno mišljenje u društvu je kako žene teško mogu konkurirati muškarcima u određenim tipovima poslova, prije svega u znanstvenim i tehnološkim područjima zbog čega se unaprijed odlučuju za posve druga zanimanja te jako rijetko za ulazak u poduzetničke vode. K tome, suočene su s teškim usklađivanjem poslovnog i obiteljskog života, problemima u pogledu neravnopravne plaće, nedovoljnom zastupljenosti u politici i gospodarstvu kojima bi mogle utjecati na kolektivno odlučivanje. Zbog svega navedenog, svjestan veličine ovog problema, podržao sam rezoluciju Europskog parlamenta s ciljem iskorjenjivanja diskriminacije, poštivanja dostojanstva žena, prava jednakosti na tržištu rada te podizanja svijesti o predrasudama te tradicionalno uvjetovanim podjelama uloga.

PREGOVORI O SPORAZUMU O TRGOVINI USLUGAMA (TISA)

TISA-a je plurilateralni sporazum koji okuplja 24 članice WTO-a, među kojima je i Europska unija, a čine 70% ukupne svjetske trgovine. Njime se želi omogućiti otvaranje tržišta kojim bi se građanima tog područja omogućio veći izbor u područjima financijskih i telekomunikacijskih usluga, e-trgovine, razvijanja novih pomorskih trgovinskih mreža itd. s bitnim naglaskom zaštite osobnih podataka korisnika Interneta pri korištenju tih usluga. Budući kako je EU istovremeno najveći svjetski i uvoznik i izvoznik, proširenjem tržišta omogućava joj se veća konkurentnost. Načela rodne jednakosti, unapređenje radnog i socijalnog prava, pružanje po-

moći zemljama u razvoju, jamstvo korištenja domaćih zdravstvenih osiguranja, odgovorno državno kreditiranje i zaduživanje. svakako treba podržati. Međutim, državama je potrebno omogućiti poduzimanje određenih mjera u svrhu zaštite njihovih građana kao i nacionalne sigurnosti, te podupirati dogovore s ciljem zaštite okoliša.

REVIZIJA NA SREDINI RAZDOBLJA PROVEDBE STRATEGIJE EU O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

Biološka raznolikost omogućava održavanje biološke ravnoteže svih živih bića na Zemlji. Važno je naglasiti činjenicu kako upravo biološka raznolikost ima i veliku gospodarsku te društvenu vrijednost. Posljedice klimatskih promjena pozivaju nas na oprez i veliku dozu zabrinutosti jer se nepovratno narušava ravnoteža u tom području. Podržao sam rezoluciju Europskog parlamenta kojom se poziva na odlučnije djelovanje te sprečavanje mogućih težih posljedica po biološku raznolikost. Smatram kako naglasak treba biti na rješenjima usko vezanima uz očuvanje prirode s ciljem promoviranja važnosti šu-

marskog i poljoprivrednog sektora kojim bi se omogućilo ne samo jamstvo sigurnosti opskrbe kvalitetnom i raznolikom hranom, već bi se obnovom ekosustava pozitivno utjecalo i na ublažavanje klimatskih promjena te sprečavanje porasta globalne temperature za 2 Celzijeva stupnja. Gubitak biološke raznolikosti označava i gospodarski trošak za društvo budući da 1/6 radnih mjesta u EU-u izravno ovisi o stanju biološke raznolikosti. Države članice trebale bi više ulagati i pojačati napore kako bi potaknule inovativnost stvaranjem zelenih radnih mjesta što bi doprinijelo smanjenju nezaposlenosti, povećanju biološke raznolikosti te sprečavanju velikih klimatskih promjena.

EMISIJE IZ LAKIH OSOBNIH I GOSPODARSKIH VOZILA (EURO 6)

Ispušni plinovi dizelskih goriva među glavnim su izvorima dušikovih oksida koji su jedni od najvećih onečišćivača zraka. Uz to što djeluju nepovoljno po čovjekovo zdravlje uzrokujući rak, astmu te brojne bolesti dišnog sustava, izuzetno su pogubni i za okoliš jer dovode do eutrofikacije te zakiseljavanja. Uredbom (EZ) br. 715/2007 dogovoreno je određivanje granične vrijednosti stupnja EURO 6 te postizanje ograničenja koja se ne odnose samo na smanjenje emisije ugljikovog dioksida, već i na emisije dušikovih oksida te PM (sitne krute čestice čađe koje nastaju u procesu izgaranja). Uredbom (EZ) br. 692/2008 zahtijeva se od proizvođača da se pri homologaciji nikako ne premašuju dogovorene vrijednosti emisija ispušnih plinova. Iz tih sam razloga podržao izmjenu Uredbe (EZ) 692/2008 smatrajući nacrt provedbene odluke Komisije prekoračenjem provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 715/2007.

Škrlec: Država ugradnjom razdjelnika kažnjava i osiromašuje građane pod krinkom EU-a

Nezadovoljan problemima nastalim zbog novog načina naplate toplinske energije u Hrvatskoj te potaknut višestrukim molbama hrvatskih građanki i građana, zastupnik Davor Škrlec uputio je u veljači prioritarno pitanje Europskoj komisiji u svezi uređaja (razdjelnika) za individualno mjerenje toplinske energije.

“Nepravilna primjena Direktive stvorila je kod većine građana veće iznose računa za isporučenu toplinsku energiju, iako građani svjesno primjenjuju mjere štednje što dokazuje kako su sustavi krivo projektirani. Ovakvim odlukama nepravедno se ugrožava socijalni status građanki i građana i ne doprinosi borbi protiv energetske siromaštva što je jedan od ciljeva primjene energetske učinkovitosti. Za nastali problem sam pismeno obavijestio povjerenicu za unutarnje tržište Bienkowsku i povjerenicu za zaštitu prava potrošača Jourovu. Očekujem njihovo očitovanje kroz trideset dana, o čemu ću svakako obavijestiti medije i zainteresiranu javnost.” – zaključio je Škrlec.

Europska komisija nalaže Direktivom 2012/27/EU uvođenje sustava individualnog mjerenja potrošnje toplinske energije do kraja 2016. godine samo ako je ugradnja tehnički i ekonomski opravdana. Međutim, Vlada RH donijela je 2014. godine Zakon o tržištu toplinske energije čijom se izmjenom 5. rujna 2015. godine (Narodne novine 95/15) uvode novčane kazne za sve vlasnike stanova u višestambenim zgradama ukoliko ne ugra-

de navedene obvezatne uređaje u zadanom roku.

“Temeljem mojeg zahtjeva prema Službi za istraživanje Europskog parlamenta, provedena je analiza zakonodavstva država članica EU. Jasno je vidljivo na primjeru Danske, Irske i Velike Britanije kako ne postoji obveza ugradnje uređaja za individualno mjerenje, štoviše, građane se ne kažnjava novčano, već se ostavlja mogućnost alternativne metode raspodjele troškova po potrošačima u višestambenim zgradama.” – iz-

javio je Škrlec.

Zastupnik Škrlec smatra kako su narušena prava potrošača s obzirom kako za višestambene zgrade nisu učinjeni energetske pregledi te analiza sustava grijanja koji je priključen na centralizirani sustav grijanja. Građanima je uskraćena tehnička i troškovna analiza, a Zakonom su prisiljeni na ugradnju uređaja bez alternativne troškovno učinkovite metode čime se uzrokuje netransparentno obavješćavanje građana o ostvarenoj potrošnji i naplati.

Bolji uvjeti osoba s invaliditetom i veća pristupačnost prilike su za razvoj hrvatskog turizma

Na sastanku Odbora za transport i turizam u Europskom parlamentu, 15. veljače, zastupnik Davor Škrlec predstavio je u svojstvu izvjestitelja nacrt Mišljenja o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom uz poseban osvrt na zaključne napomene Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom.

Izvjestitelj Škrlec naglasio je u nacrtu Mišljenja kako potrebe osoba s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću odgovaraju poslovnim mogućnostima u sektoru transportnih i mobilnih usluga, koje mogu biti od koristi svim korisnicima. Također, zastupnik Škrlec zalaže se za razvoj intermodalnog povezivanja čvorišta imajući na umu kako će smanjenje prepreka ka pristupačnosti uslugama transporta osigurati ravnopravan sustav mobilnosti.

“Države članice moraju poduzeti sve potrebne mjere za provedbu zakonodavstva EU-a u pogledu poboljšanja pristupa prijevozu osobama s invaliditetom. Potrebno je spriječiti svaku diskriminaciju koja se zasniva na nepristupačnosti uslugama prijevoza i turizma te s tim ciljem raditi na zajedničkim pravilima EU-a kako bi se postigla nesmetana mobilnost svih građana Europske unije.” – izjavio je Škrlec.

S ciljem poboljšanog pristupa informacijama, prioritet digitalnih politika tržišta mobilnosti trebali bi biti stalno dostupni formati u sklopu kojih bi bili dostupni sustavi za alternativnu komunikaciju putem više od jednog osjetila. Digitalna agen-

da i Programi EU-a za istraživanje i inovacije moraju uključivati stečena znanja o potrebi za mobilnost bez prepreka. Područja intermobilnosti, interkonektivnosti i interoperabilnosti predstavljaju stoga velik prostor za korištenje najnovijih tehnoloških dostignuća.

“Izuzetno mi je drago što je nacrt Mišljenja pozitivno odjeknuo ne samo na predstavljanju, već i na prijašnjim sastancima međuskupine Europskog parlamenta za pitanja osoba s invaliditetom gdje su izvjestitelji u sjeni izrazili njihovo zadovoljstvo s predloženim preporukama. Vjerujem kako će amandmani kolega zastupnika dodatno kvalitetno unaprijediti tekst te ćemo postići odlične kompromise u daljnjim pregovorima.” – objasnio je Škrlec.

ma.” – objasnio je Škrlec.

Spomenuto Mišljenje bit će upućeno Odboru za zapošljavanje i socijalna pitanja nakon glasovanja u Odboru za transport i turizam koje je predviđeno krajem travnja ove godine. Zastupnik Škrlec planira organizirati na području Hrvatske aktivnosti koje će doprinijeti podizanju svijesti o brojnim problemima s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom u sektoru prometa i turizma.

“Moramo izvući iz sjene naše građanke i građane suočene s invaliditetom kako bi napokon postali ravnopravni članovi našeg društva te ravnopravno uživali u ljepotama Hrvatske zahvaljujući prilagođenim prometnim i turističkim infrastrukturnim.” – zaključio je Škrlec.

VRIJEME JE DA SE SUPROTSTAVIMO!

7 RAZLOGA ZAŠTO ZABRANITI GLIFOSAT

Grupacija Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu, čiji je član zastupnik Davor Škrlec, pokrenula je kampanju navodeći sedam glavnih razloga zbog kojih bi glifosat trebao biti zabranjen u Europskoj uniji. Zbog nastojanja Komisije da predložene mjere budu usvojene u najkraćem mogućem roku, od vitalne je važnosti da se izvrši pritisak i javno iznesu argumenti protiv daljnje upotrebe glifosata.

Što je glifosat i zašto bi nas trebao zabrinjavati?

Glifosat koji pronalazimo u herbicidima (proizvodima namijenjenima uništavanju nepoželjnih biljki kao što je, primjerice, korov) nedavno je postao najviše korištena poljoprivredna kemikalija svih vremena. Unatoč tome, postoji velika šansa da nikada niste čuli za njega, a divovi kemijske industrije bit će najsretniji ako tako i ostane. Zašto? Osim njegovog intenzivnog korištenja, glifosat se pokazao vrlo kontroverznim što je dovelo do porasta zabrinutosti o njegovoj sigurnoj upotrebi. Dozvola za korištenje glifosata u Europskoj uniji istječe krajem lipnja, stoga je ovo idealna prilika za Europsku komisiju da ga konačno i zabrani. Nažalost, Komisija je već iznijela svoje mišljenje u obliku prijedloga kojim se nastoji produžiti dozvola za korištenje glifosata do 2031. godine, što je ujedno bila i tema sastanka državnih dužnosnika država članica EU-a koji se održao 7. i 8. ožujka u Bruxellesu.

1. UPOTREBA GLIFOSATA MOŽE OZBILJNO NARUŠITI ZDRAVLJE

U tijeku je goruća znanstvena rasprava o tome je li glifosat kancerogena kemikalija. Dok je Međunarodna agencija za istraživanje raka Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) zaključila kako je glifosat "vjerojatno kancerogen za ljude", Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) tvrdi upravo suprotno. Herbicidi na bazi glifosata koriste se ne samo u poljoprivredi, već i u javnim i privatnim vrtovima što potencijalno dovodi poljoprivrednike, ali i potrošače u opasnost. Studije pokazuju kako herbicidi koji sadrže glifosat djeluju kao endokrini prekidači ili disruptori čime znatno utječu na lučenje hormona i na naš endokrini sustav što može ugroziti plodnost kod ljudi.

Europska unija trebala bi zabraniti glifosat sve dok se ne dokaže njegova sigurna uporaba.

2. GLIFOSAT PREDSTAVLJA PRIJETNJU ŽIVOTINJAMA I BILJKAMA

Ljudsko zdravlje nije jedino koje može pretrpjeti znatnu štetu zbog uporabe glifosata. EFSA je otkrila veliku dugoročnu opasnost za životinje, uključujući i domaće životinje kao što su krave i ovce. Njemačka agencija za okoliš također je otkrila značajne negativne posljedice na biološku raznolikost zbog uporabe pesticida u cjelini i posebno glifosata. Glifosat ne ubija ciljano korov, već i korisno okolno travnato područje koje je tretirano spomenutom kemikalijom.

S obzirom na utjecaj koji glifosat ima na životinje i biološku raznolikost, EU treba odbaciti licencu za njegovu daljnju uporabu.

3. GMO I GLIFOSAT DVIJE SU STRANE ISTE MEDALJE

Glifosat i GMO možemo promatrati kao dvije strane istog novčića. Od 61 odobrenih GMO-a u Europskoj uniji za uvoz, više od polovice njih su biljke otporne na glifosat, dizajnirane da se tretiraju tim specifičnim herbicidom. Oboje su alati za istu vrstu poljoprivrede koja je intenzivna, štetna za okoliš i zdravlje te loša za lokalno gospodarstvo. Mnogi slučajevi raka i fizičke deformacije evidentirani su kod ljudi i životinja u Južnoj Americi gdje je na opsežnoj površini zemljišta uzgojena GM soja otporna na glifosata za izvoz stočne hrane u Europu.

Odbacivanjem glifosata možemo se zauzeti za zdravlje ljudi u Europskoj uniji i izvan nje, okoliš, pokazati podršku lokalnoj ekonomiji i zaustaviti širenje GMO-a.

4. ŠIRENJE ŠTETNOSTI

Glifosat je štetan sam po sebi. No, herbicidi kao što je Monsantoov proizvod Roundup sadrže koktele kemikalija koje mogu biti otrovnije od samog glifosata s još više rizika za poljoprivrednike, kao i širu populaciju.

Osim toga, "super korov" koji je otporan na glifosat već se proširio diljem SAD-a i Kanade zbog pretjerane upotrebe Roundup-a na GM usjeve otporne na glifosat. Za zaustavljanje širenja tih super korova, sve je više genetski modificiranih biljnih sorti odobreno za uporabu u komercijalne svrhe koje su otporne na više herbicida, uključujući vjerojatno više toksične i ekološki destruktivnije od samog glifosata.

Dozvola za uporabu glifosata pokreće niz dodatnih rizika koji se također mogu izbjeći njegovom zabranom.

5. RUPE U DOKAZIMA

Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) naznačila je kao "kritičnu zabrinutost" činjenicu da je osam od ukupno 24 podnositelja zahtjeva, uključujući Monsanto, predstavilo specifikacije za glifosat koje nisu podržane toksikološkom procjenom. Drugim riječima, podaci ispitivanja koje su pružili podnositelji zahtjeva nisu se odnosili na tvari koje su htjeli prodati. U svom izvješću EFSA je navela 22 rupe u dokazima.

S obzirom na poznate i moguće rizike na zdravlje ljudi i životinja zbog glifosata, trebali bismo biti sigurni da imamo sve potrebne dokaze prije nego što ga odobrimo za široku upotrebu.

6. NEDOSTATAK TRANSPARENTNOSTI

Ne samo da postoje rupe u dokazima, već ključne studije bivaju skrivene od javnog promatranja. Glavni zaključci EFSA-inog izvješća u vezi kancerogenosti glifosata temelje se na tim neobjavljenim studijama koje su izradile same industrije. Neprihvatljivo je da te neobjavljene studije prevagnu u odnosu na javno dostupne informacije. Nadalje, više od 80% nacionalnih stručnjaka uključених u EU istraživanje glifosata odbilo je objavu svojih imena javnosti čime se izbjeglo procjenjivanje mogućeg sukoba interesa.

Europska komisija ne bi smjela dopustiti daljnju uporabu glifosata na temelju tajnih studija financiranih od strane samih industrija u čijoj su izradi sudjelovali ljudi koji ne žele javno objaviti svoje interese.

7. POSTOJE ALTERNATIVE!

Proizvođači organske hrane dokazuju svaki put iznova – glifosat nije potreban za učinkovitu proizvodnju. Poljoprivreda budućnosti surađuje s prirodom, a ne radi protiv nje. Oslanja se na bioraznolikost i veliko mnoštvo različitih usjeva i struktura, izbjegavajući pritom nebrojene monokulture koje privlače nametnike ili opetovanu sadnju na poljima koja omogućuju razvoj parazita u zemlji i na biljkama. Uporaba glifosata povezana je s intenzivnom poljoprivredom koja jednostavno nije održiva. Postoje sigurnije alternative glifosatima koje su jednako učinkovite u sprječavanju korova. (Pogledajte izjavu Njemačke agencije za okoliš)

Zbog ovog razloga i svega gore navedenog, licenca za daljnju uporabu glifosata mora biti odbijena.

OTVORENIM PISMOM MINISTRU POLJOPRIVREDE ŠKRLEC POZIVA NA ZABRANU GLIFOSATA

Slijedom informacija iz Ministarstva poljoprivrede kako će Republika Hrvatska 7. i 8. ožujka na Stalnom Odboru za biljke, životinje, hranu i životinjsku hranu u Bruxellesu podržati prijedlog Europske komisije o produljenju dozvole za korištenje glifosata do 2031. godine u Europskoj uniji, zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec uputio je danas otvoreno pismo ministru Davoru Romiću kojim traži preispitivanje stajališta Ministarstva poljoprivrede navodeći argumente protiv daljnje uporabe glifosata.

“Kao član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane u Europskom parlamentu, pozivam našeg ministra da razmotri podršku prijedloga Komisije te se založi u interesu zdravlja građanki i građana Republike Hrvatske, kao i svih građana EU-a, za smanjenje autorizacijskog razdoblja na tri do pet godina s ciljem provedbe relevantnih istraživanja s konkretnim rezultatima o štetnosti glifosata.” – navodi Škrlec

u pismu. Grupacija Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu, čiji je član i zastupnik Škrlec, pokrenula je u veljači kampanju kojom žele utjecati na ukidanje dosadašnje licence za daljnju upotrebu glifosata u Europskoj uniji čije trajanje istječe u lipnju ove godine. Glifosat, kemikalija koju pronalazimo u herbicidima (proizvodima namijenjenima uništavanju nepoželjnih biljki kao što je, primjerice, korov) nedavno je postao najviše korištena poljoprivredna kemikalija svih vremena. Osim njegovog intenzivnog korištenja, glifosat se pokazao vrlo kontroverznim što je dovelo do porasta zabrinutosti o njegovoj sigurnoj upotrebi. Zeleni u svojoj kampanji navodesedam glavnih razloga zbog kojih bi glifosat trebao biti zabranjen u Europskoj uniji.

“Prvenstveno se pozivam na Svjetsku zdravstvenu organizaciju koja je definirala glifosat kao potencijalno kancerogenu tvar te je zabrinjavajuće kako

su brojni instituti i agencije, uključujući i američke (EPA, FDA), identificirali prisutnosti glifosata u zraku, vodi, hrani te ljudskom urinu i krvi. Također, treba ukazati na blisku povezanost herbicida na osnovi glifosata i GMO sjemena koja predstavlja rizik za zdravlje i okoliš. S obzirom na činjenicu kako su sve županije RH proglašene zonama slobodnim od GMO-a, dodatan je argument u prilog neopravdanosti podržavanja prijedloga o glifosatima od strane Hrvatske.” – naglašava Škrlec.

Odgođena odluka o daljnjoj upotrebi glifosata u Europskoj uniji

Nakon neslaganja između predstavnika vlada država članica EU-a na sastanku Stalnog Odbora za biljke, životinje, hranu i životinjsku hranu u Bruxellesu je 8. ožujka odgođena odluka o produljenju dozvole za korištenje glifosata u Europskoj uniji. Europska komisija iznijela je prijedlog o produljenju dozvole za korištenje glifosata do 2031. godine čije trajanje istječe u lipnju ove godine.

Kao član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, zastupnik Škrlec uputio je prošlog tjedna otvoreno pismo ministru Davoru Romiću kojim traži preispitivanje pozitivnog stajališta Ministarstva poljoprivrede Republike Hrvatske prema glifosatima. Zastupnik Škrlec ovom prilikom ističe kako ohrabruje činjenica da među državama članicama EU-a raste negativno mišljenje prema daljnjem korištenju glifosata. "Zahvaljujući Francuskoj, Italiji i Švedskoj koje su javno iskazale neslaganje s mogućnošću produljenja razdoblja za autorizaciju glifosata te zbog suzdržanosti Njemačke, Luksemburga,

Austrije i drugih, Europska komisija odgodila je glasovanje zbog upitne kvalificirane većine. Izuzetno mi je drago što trud uloženi u prošlotjednu kampanju Zelenih/ESS-a protiv glifosata nije bio uzaludan." – poručio je Škrlec. Zastupnik smatra kako je poprilično skandalozno da je Komisija jednostavno odlučila ignorirati mišljenje Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) da glifosat najvjerojatnije ima kancerogeni učinak za ljude. Iako je Europska agencija za sigurnost hrane dala pozitivnu ocjenu glifosatu, Zeleni smatraju kako bi Komisija trebala primijeniti načelo predostrožnosti te dok

se ne utvrdi njegova sigurna uporaba, glifosat ne bi smio biti odobren u Europskoj uniji. "Naša borba protiv glifosata još nije završena. Pred Komisijom su sada dvije opcije, ili povući prijedlog ili izmijeniti postojeći, ali u svakom slučaju odluka mora biti donesena do kraja lipnja. Sredinom svibnja održat će se novi sastanak Pododbora za fitosanitarnu politiku Stalnog Odbora za biljke, životinje, hranu i životinjsku hranu. Nadam se kako će Komisija uvažiti naše argumente te donijeti prijedlog koji će voditi računa o biološkoj raznolikosti i sigurnosti zdravlja europskih građanki i građana." – zaključio je Škrlec.

Razvoj i modernizacija željezničkog prijevoza važni za gospodarstvo i očuvanje okoliša

Hrvatski eurozastupnici Ivan Jakovčić, Davor Škrlec i Jozo Radoš u raspravi na plenarnoj sjednici o razvoju i modernizaciji željezničke infrastrukture u dunavskoj i jadranskoj makroregiji istaknuli su važnost izgradnje kvalitetnije željezničke mreže za gospodarstvo i očuvanje okoliša na području tih makroregija.

Zastupnik Škrlec upozorio je na važnost prekogranične suradnje u razvoju željezničke infrastrukture.

“Prometno povezivanje unutar makroregija te između dunavske i jadranske makroregije iznimno je važno i s aspekta zaštite okoliša. Željeznička mreža koja bi povezala luke na Jadranu s ostalim dijelovima Europe doprinijela bi smanjenju emisije CO₂ u robnom prijevozu. No karti EU-a ne postoje takvi koridori za teretni prijevoz željeznicom. Stoga pozivam da se na planove razvoja ovih makroregija ucrtaju novi koridori za željeznički teretni prijevoz. U investicijskim planovima EU-a za razdoblje 2014. – 2020. nisu vidljivi izvori financiranja tih projekata. Za te investicije treba iskoristiti sredstva iz Connecting Europe Facility-a (CEF), financijskog instrumenta EU-a. Važno je poboljšati apsorpciju sredstava iz kohezijskog fonda za projekte izgradnje i modernizacije željezničke infrastrukture.”

Zastupnik Jakovčić rekao je da će stvaranje sustava intermodalnog prijevoza na području jadranske makroregije zahtijevati iznimno visoka ulaganja, no da su ona nužna kako bi se

povećala konkurentnost te makroregije. “Povezivanje željezničkog transporta s onim koji dolazi morem i zrakom nema alternative. Drugi problem je ekstremna sporost željezničkog prijevoza kako onog u Italiji na potezu Ancona-Bari tako i na pravcima u Hrvatskoj od Rijeke preko Zagreba do Budimpešte, od Zadra i Splita prema Zagrebu te od Ploča prema Sarajevu kao i na potezu Bar-Beograd. Želim istaknuti i lokalni problem koji imamo u Istri, a od iznimne je važnosti za naše građane. Istarski krak HŽ-a ima spoj samo sa Slovenijom. Tu postoje dva rješenja: ili izgradnja željezničkog tunela kroz Učku ili postići dogovor sa Slovenskim

željeznicama. Zaključno, širenje TEN-T mreže na Balkan je odličan projekt i dajem punu podršku Europskoj komisiji u njevoj realizaciji.”

Zastupnik Radoš pozdravio je najave koje dolaze iz Europske komisije o proširenju transeuropske prometne mreže (TEN-T) na područje jadranske makroregije i Zapadnog Balkana. “Željeznica je jeftiniji i za okoliš bolji način prijevoza. No željeznički prijevoz na području EU-a nije razvijen, a željeznička mreža je posebno slaba na području jadranske makroregije. Gotovo da ne postoji povezanost riječne mreže sa željezničkom mrežom. Niti jedna zračna luka na prostoru Zapadnog Balkana nema željezničku postaju. Uz to, i planovi izgradnje prometnih pravaca više su usmjereni na cestovni nego na željeznički promet. Stoga pozdravljam najave iz Europske komisije o proširenju TEN-T mreže na Zapadni Balkan. Očekujem da će posljedica toga biti ne samo povezivanje Zapadnog Balkana s ostalim dijelovima Europe nego i jačanje kvalitete željezničkog prijevoza te veće korištenje željeznice i riječnog prometa na području cijele Unije.”

Izbjeglička kriza u Europi

Kao odgovor na izbjegličku krizu, Europska komisija je u 2015. godini poduzela određene mjere kako bi se zaštitile europske granice i lakše upravljalo priljevima ljudi. Provedba tih mjera nastavlja se i u 2016. godini.

U posljednjih nekoliko mjeseci svjedoci smo naglog porasta broja izbjeglica koje napuštaju svoje domove i u Europu dolaze u potrazi za boljim i sigurnijim životom. Najveći broj izbjeglica dolazi iz Sirije, Afganistana, Iraka i Somalije. Nemilosrdni građanski rat u Siriji, dugogodišnji sukobi na teritorijima ovih drugih zemalja, kao i općenito loša ekonomska situacija na području Bliskog istoka rezultirala je ogromnim brojem izbjeglica koje za Europsku uniju predstavljaju veliki izazov.

Određivanje mjera u 2015. godini

Europska komisija predstavila je u svibnju 2015. godine Europski migracijski program u kojem se iznose mjere za rješavanje izbjegličke krize u Europi. Prvi paket mjera za provedbu pro-

grama sadrži prijedloge za premještanje 40 000 osoba iz Grčke i Italije, preseljenje 20 000 osoba iz trećih zemalja, Akcijski plan EU-a protiv krijumčarenja migranata te povećanje proračuna i sredstava za potragu i spašavanje na moru.

Drugi paket mjera uključivao je prijedloge za premještanje 120 000 tražitelja azila iz država članica koje su pod posebnim pritiskom, trajni mehanizam premještanja u krizama, europski popis sigurnih matičnih država, zatim Akcijski plan EU-a o vraćanju i Priručnik o vraćanju te prijedlog za osnivanje uzajamnog fonda za Afriku s ukupnim proračunom u iznosu od 1,8 milijardi eura. Također, u rujnu 2015. godine u Italiji i Grčkoj počeo se provoditi pristup žarišnih točaka (hotspots).

Što se tiče proračunskih mjera, Europska komisija je predložila izmjene proračuna za 2015. i 2016. godinu kojima bi se sredstva namijenjena izbjegličkoj krizi povećala za 1,7 milijardi eura. Europski parlament i državne članice u Vijeću odobrili su izmijenjeni proračun.

Na sastanku čelnika zemalja zapadnobalkanske rute u listopadu, utvrđen je Akcijski plan od 17 točaka u cilju boljeg upravljanja kretanja izbjeglica. Zajednički akcijski plan s Turskom, utvrđen u listopadu, a pokrenut u studenom, dio je sveobuhvatnog programa suradnje na temelju zajedničke odgovornosti, uzajamnih obveza i rezultata. Nadalje, Europska komisija je u studenom predložila Instrument za pomoć izbjeglicama u Turskoj. U okviru nje-

ga se koordinira ukupni doprinos EU-a u iznosu od 3 milijarde eura za potporu državljanima Sirije pod privremenom zaštitom i zajednicama domaćinima u Turskoj. Sastanak čelnika država i vlada iz EU-a i Afrike u studenom rezultirao je donošenjem popisa konkretnih mjera koje će se provesti do kraja 2016. godine. U okviru tog sastanka pokrenut je i Uzajamni fond EU-a za Afriku s doprinosom od 1,8 milijardi eura.

"Paket mjera za granice" obuhvaća važne mjere za zaštitu slobode kretanja unutar Schengena, za osiguranje vanjskih granica EU-a, te za učinkovitije upravljanje migracijama. U sklopu tog paketa, Europska komisija je predložila uspostavu europske granične i obalne straže. Također, navode se i prijedlozi za europsku putnu ispravu za vraćanje državljanina trećih zemalja koji se nezakonito nalaze u Europi i dobrovoljni humanitarni program prihvata s Turskom za osobe raseljene zbog rata u Siriji.

Daljnje mjere u 2016. godini

U 2016. godini nastavlja se s provedbom mjera te s daljnjim aktivnostima usmjerenim prema postizanju konkretnih rezultata u cilju rješavanja izbjegličke krize.

Jedan od prioriteta jest ponovna uspostava normalnog funkcioniranja Schengena. To se namjerava postići osiguravanjem da države članice ne moraju uvoditi ili produljivati kontrole na unutarnjim granicama. Također, Europski parlament i Vijeće moraju brzo završiti i pregovore o europskoj graničnoj i obalnoj

straži. Europa mora povećati stonpu vraćanja ljudi koji nemaju o-dobren boravak putem Akcijskog plana o vraćanju te radom o sporazumima o ponovnom prihvatu i pregovorima. Iako je u rujnu 2015. godine Vijeće odobrilo premještanje 160 000 osoba, to se nije postiglo, te je premješten puno manji broj ljudi. Kako bi se to ostvarilo, moraju se donijeti konkretne odluke o povećanju broja mjesta dostupnih za premještanje i o primanju osoba koje se premještaju. Za uspješno premještanje nužno je da sve žarišne točke budu potpuno operativne. Međutim, od šest žarišnih točaka u Italiji, operativne su samo Trapani i Lampedusa, dok je u Grčkoj operativna točka samo otok Lezbos, od ukupno pet žarišnih točaka. Nije ostvaren plan iz 2015. godine o preseljenju 5 331 osobe, te bi do kraja 2017. godine trebalo preseliti 22 504 osobe.

Godine 1990. EU je usvojila Dublinski sporazum (trenutno jer na snazi Dublin III.) o prihvatu tražitelja azila. Njime se nastoje utvrditi postupci koje mora poduzeti država EU-a u koju je tražitelj azila prvu ušao, te nadležnost za registraciju tražitelja azila. Međutim, Dublinski sustav se u ovoj izbjegličkoj krizi pokazao neodrživim te Europska komisija predlaže njegove reforme koje bi trebale biti predstavljene do kraja ožujka 2016. Nadalje, Komisija priprema i paket mjera za zakonitu migraciju u cilju sprječavanja kretanja izbjeglica nezakonitim rutama. Također, Komisija je početkom ožujka iznijela prijedlog da se državama članicama čiji su kapaciteti za odgovor na krizu preopterećeni stavi na raspolaganje 700 milijuna eura tijekom sljedeće tri godine. Države članice su

ubrzo postigle dogovor o prijedlogu instrumenta za izvanredne situacije. Pružanje pomoći u izvanrednim situacijama temelji se na članku 122. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Time se omogućuje brzo i sveobuhvatno djelovanje između država članica EU.

7. ožujka u Bruxellesu je održan summit EU-Turska o daljnjim mjerama za rješavanje izbjegličke krize. Predlaže se da se za svakog nezakonitog migranta koji s grčkih otoka bude vraćen u Tursku, jedna osoba iz Sirije dobije izbjeglički status u EU-u. Također, raspravljalo se i o liberalizaciji viznog režima za građane Turske, o ubrzanju pregovora o članstvu Turske u EU-u, kao i o turskom zahtjevu za dodatne tri milijarde eura do 2018. godine za pomoć pri upravljanju migracijama.

Nadalje, tzv. balkanska migrant-ska ruta zatvorena je od 09. ožujka. Zemlje koje se nalaze na toj ruti propuštati će samo migrante koji imaju važeće putne isprave. To dovodi do određenih problema jer je u Grčkoj nakon zatvaranja rute ostalo oko 42 000 migranata. Makedonija je zatvorila granicu s Grčkom, a Hrvatska, Slovenija i Srbija su najavile stroge mjere za ulazak.

Do kraja 2016. godine namjerava se uvesti i paket mjera o krijumčarenju migranata. Nužna je suradnja s trećim zemljama u zaustavljanju nezakonitog ulaska migranata u Europu i vraćanja onih koji ne ostvaruju pravo na međunarodnu zaštitu. Također, važno je održavati čvrstu suradnju s matičnim državama migranata, ali i sa tranzitnim i odredišnim državama.

Europska središnja banka (ESB)

Europska središnja banka (ESB) upravlja eurom te određuje i provodi gospodarsku i monetarnu politiku EU-a. Njezin je glavni cilj održati stabilnost cijena i time potaknuti gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta.

Shutterstock Images

Europska središnja banka nastala je u svrhu vođenja monetarne politike europodručja a glavni joj je cilj održati stabilnost cijena. Nedavno su u okviru jedinstvenog nadzornog mehanizma (SSM) ESB-u dodijeljene i važne dodatne zadatke: odsada će ESB preuzeti zadatke koje se odnose na bonitetni nadzor kreditnih institucija u državama članicama obuhvaćenima tim mehanizmom.

Kakva je ESB organizacija?

ESB je službena institucija EU-a

koja ima središnju ulogu u Eurosustavu, kao i, kada je riječ o nadzoru banaka, u Jedinstvenom nadzornom mehanizmu. Saznajte više o tome kako smo organizirani i otkrijte tko je tko u Upravnom vijeću, glavnom tijelu nadležnom za odlučivanje.

Sastav

Predsjednik ESB-a predstavlja Banku na europskim i međunarodnim sastancima na visokoj razini.

ESB ima tri sljedeća tijela za do-

nošenje odluka:

1. Upravno vijeće je glavno tijelo za donošenje odluka Sastoji se od Izvršnog odbora i guvernera nacionalnih središnjih banaka država članica europodručja.
2. Izvršni odbor upravlja svakodnevним radom ESB-a. Sastoji se od predsjednika i potpredsjednika ESB-a i četiri druga člana koje su na mandat od osam godina imenovali čelnici država članica europodručja.

3. Opće vijeće ima savjetodavnu i koordinacijsku ulogu. Sastoji se od predsjednika i potpredsjednika ESB-a i guvernera nacionalnih središnjih banaka svih država članica EU-a.

Upravno vijeće

Upravno vijeće glavno je tijelo ESB-a nadležno za odlučivanje. Čini ga šest članova Izvršnog odbora i guverneri nacionalnih središnjih banaka 19 država europodručja.

Sastanci i odluke

Upravno vijeće obično se sastaje dvaput mjesečno u zgradi ESB-a u Frankfurtu na Majni, Njemačka.

Upravno vijeće svakih šest tjedana ocjenjuje gospodarska i monetarna kretanja i donosi odluku o monetarnoj politici. Na drugim sastancima Vijeće uglavnom raspravlja o pitanjima u vezi s drugim zadaćama i dužnostima ESB-a i Eurosustava. Upravno vijeće održava odvojene sastanke kako bi osiguralo odvajanje zadaća u vezi s monetarnom politikom i ostalih zadaća ESB-a od njegovih nadzornih dužnosti.

Odluke u vezi s monetarnom politikom detaljno se objavljuju na konferencijama za novinare, koje se održavaju svakih šest tjedana. Tim konferencijama za novinare predsjednik uz pomoć potpredsjednika.

Uloga: upravljanje eurom, održavanje stabilnosti cijena i provođenje gospodarske i monetarne politike EU-a

Predsjednik: Mario Draghi

Članovi: predsjednik i potpredsjednik ESB-a te guverneri nacionalnih središnjih banaka svih država članica EU-a

Godina osnivanja: 1998.

Lokacija: Frankfurt (Njemačka)

Web stranica: [Europska središnja banka](http://www.esb.europa.eu)

Nadalje, ESB redovno objavljuje prikaze sastanaka Upravnog vijeća u vezi s monetarnom politikom prije datuma održavanja sljedećeg sastanaka.

Glavna zadaća ESB-a

Europska središnja banka i nacionalne središnje banke zajedno čine Eurosustav, sustav središnjih banaka europodručja. Glavni je cilj Eurosustava održavanje stabilnosti cijena: zaštita vrijednosti eura.

U sklopu Jedinog nadzornog mehanizma, koji obuhvaća i nacionalna nadležna tijela, Europska središnja banka odgovorna je za bonitetni nadzor kreditnih institucija koje se nalaze u europodručju i državama članicama sudionicama izvan europodručja. Time pridonosi sigurnosti i pouzdanosti bankovnog sustava te stabilnosti financijskog sustava u Europskoj uniji i svakoj državi članici sudionici.

Nadležnosti ESB-a

- određuje kamatne stope po kojima dodjeljuje zajmove komercijalnim bankama u europodručju (koje se

naziva i eurozona) i tako upravlja količinom novca u optjecaju i inflacijom

- upravlja deviznim pričuva europodručja i kupnjom ili prodajom valuta radi održavanja ravnoteže deviznih tečajeva

- osigurava da nacionalna tijela nadziru financijska tržišta i institucije te da platni sustavi funkcioniraju na učinkovit način

- osigurava sigurnost i stabilnost europskog bankarskog sustava

- izdaje odobrenja za izradu euronovčanica državama članicama europodručja

- nadzire kretanja cijena i procjenjuje rizike za njihovu stabilnost.

ESB i vi

Za tehničke ili promotivne informacije ESB-u se možete obratiti [elektroničkom poštom](mailto:info@esb.europa.eu).

Sretan Uskrs!

želi vam
Ured zastupnika
u Europskom parlamentu
Davora Škrleca

